

6. ročník (úkoly do konce března)

Zápisy si můžete vytisknout a nalepit do sešitu, není potřeba je přepisovat ☺

Občanská výchova

Přečíst si kapitolu **Když se pravidla nerespektují** v učebnici na str. 40 až 42.

Zápisy do sešitu:

Téma: **Šikana**

= chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat

- úmyslné a opakované ubližování, např. bití, zastrašování, vydírání, poškozování věcí, rozšiřování pomluv, záměrné přehlížení

- záminkou bývá odlišnost, přednost, handicap (znevýhodnění), talent...

- šikana porušuje lidskou důstojnost a lidská práva

Obrana proti zlému chování:

- Svěřit se dospělému
- Požádat o pomoc, poradit se
- Sdělit obavy o spolužáka učiteli
- Internetové poradny
- Linka bezpečí: tel. **116 111**

Do sešitu vypracovat úkol č. 1 (sova) na str. 40 nahoře

Téma: **Násilí na dětech**

1. TÝRÁNÍ

= dospělý úmyslně a opakovaně ubližuje dítěti

Tělesné: bití, kopání, nepodávání jídla apod.

Citové: vyhrožování, ponižování apod.

2. SEXUÁLNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ

= nucení sliby nebo násilím k sexuálním aktivitám

Dotýkání na intimních místech, slovní obtěžování, ukazování pornografie

OBRANA: svěřit se dospělému, nebavit se s cizími lidmi, nic si od nich nebrat,

nesedat s nimi do auta

Přírodopis

Postupně si dočíst v učebnici celou kapitolu **Třídění bezobratlých živočichů**, str. 8 až 22. S pomocí učebnice vypracovat úkoly v **pracovním sešitě** k jednotlivým kapitolám.

Zápisy do sešitu:

Téma: **Ploštěnci**

- žijí **ve vodě** a vlhkém prostředí nebo jako **vnitřní parazité** v těle obratlovců
- mají ploché dvoustranně souměrné tělo (lze podélně rozdělit na dvě stejné části)
- můžeme rozlišit přední a zadní část těla
- schopnost regenerace

1. PLOŠTĚNKY – vodní dravci

Např.: ploštěnka potoční

2. TASEMNICE, MOTOLICE – vnitřní parazité

Např.: tasemnice dlouhočlenná

tasemnice bezbranná

Téma: **Hlísti**

- žijí ve vodě, v půdě nebo jako parazité v těle rostlin, živočichů i člověka
- mají protáhlé válcovité tělo bez článků kryté kutikulou = ochranná vrstva

1. NITKOVCI, např. svalovec stočený

2. ŠKRKAVICE, např. škrkavka dětská, roup dětský

3. HÁĎÁTKA, např. háďátko řepné

Téma: **Měkkýši**

- mají měkké tělo → měkkýši

1. PLŽI

- žijí ve sladké i slané vodě nebo na souši

- tělo u většiny kryto ulitou – vinutá vápenitá schránka, vysouvá hlavu a svalnatou nohu → pohyb pomocí slizu

- na hlavě mají tykadla → oči a hmat

- ochrana před zimou – vápenaté víčko

- ochrana před suchem – slizová blanka

Zástupci: slimák největší, plzák lesní, hlemýžď zahradní – na souši

bahenka živorodá, plovatka bahenní, okružák ploský – ve sladké vodě

2. MLŽI

- žijí ve sladké i slané vodě

- mají vápenitou schránku tvořenou dvěma lasturami s perleťovou vnitřní vrstvou

- svalnatá noha – pohyb, někteří žijí přisedle

Zástupci: škeble rybníčný, škeble říční, slávka jedlá, perlorodka říční, ústřice jedlá

3. HLAVONOŽCI

- mořští živočichové

- schránka většinou chybí, mají pouze destičku uvnitř těla = sépiová kost

- tělo tvořeno trupem a hlavou s chapadly (8, 10) + přísavky → dravci

- schopnost měnit barvu, rychlý pohyb

Zástupci: chobotnice pobřežní, sépie obecná, krakatice obrovská, oliheň

Téma: **Kroužkovci**

- v půdě, slané i sladké vodě nebo vnější parazitě
- podlouhlé článkované tělo se zúženými konci,
- v první třetině těla mají opasek → rozmnožování
- schopnost regenerace – dorůstá část s opaskem
- na povrchu těla je pokožka + sliz
- obojetníci, přímý vývoj: vajíčko → žížala

1. MÁLOŠTĚTINATCI → nitěnky (nitěnka)
→ žížaly (žížala obecná, žížala hnojní)

2. PIJAVICE → chobotnatky (chobotnatka rybí – parazit)
→ pijavky (pijavka koňská – dravec)

Téma: **Ostnokožci**

- mořští živočichové
- paprscitě souměrné tělo, vyztuženo vápenatými destičkami s jehlicemi
- panožky → pohyb
- v celém těle vodní cévy – rozvádí živiny a kyslík po těle, odvádí odpadní látky

1. HVĚZDICE (hvězdice vzácná)

- mají ramena (5) s ostny a hrbolky

2. JEŽOVKY (ježovka dlouhoostná)

- krunýř z vápenatých destiček + volně pohyblivé ostny

3. SUMÝŠI (sumýš obecný)

- válcovité tělo, pohyb plazením, tzv. mořská okurka

Téma: **Členovci**

- nejpočetnější kmen
- tělo složené z různě velkých článků, článkované končetiny (tykadla, klepeta)
- povrch těla chráněn vnější kostrou – chitin → pružnost
uhličitan vápenatý → pevnost
vnější kostra neroste, uvnitř svaly, které nemají kam růst → svlékání

1. TRILOBITI

- vymřelý podkmen členovců – prvohory
- zkameněliny – barrandien (JZ od Prahy)

2. KLEPÍTKATCI

A ŠTÍŘI (veleštír obrovský)

- žijí na souši, teplé oblasti
- tělo složeno z hlavohrudí a zadečku

Hlavohruď: spojení hlavy a hrudi: oči, klepítka, makadla s klepety, 4 páry kráčivých nohou

Zadeček: hrot s jedovou žlázou

B PAVOUCI (křížák obecný, běžník kopretinový, pokoutník domácí, sklípkan)

- žijí na souši, i v lidských obydlích
- tělo složeno z hlavohrudí a zadečku – spojeny stopkou

Hlavohruď: 8 očí, klepítka (ústa + jedová žláza), makadla (hmat, rozmnožování),
4 páry kráčivých končetin (pohyb)

Zadeček: snovací bradavky + žlázy → souká nohama pavučinu

Pavučina → lov, úkryt, obal na vajíčka

C SEKÁČI (sekáč domácí)

- žijí na souši, i v lidských obydlích

Tělo: hlavohruď a zadeček (bez stopky), velmi dlouhé končetiny (odvrhují je)

- masožravci, nestaví pavučiny

D ROZTOČI (klíště obecné)

- souš, lidská obydlí; draví nebo parazité
- tělo splývá v jeden celek (hlavohrud' a zadeček)

3. KORÝŠI

- žijí ve sladké i slané vodě, někteří na souši
- tělo složeno z hlavohrudi a zadečku a velkého množství končetin (nohy, klepeta, tykadla, ocasní ploutvička)
- vnější kostra = krunýř
- dýchají žábrami nebo celým povrchem těla
- oddělené pohlaví, přímý vývoj
- schopnost regenerace

Zástupci: svinka obecná, buchanka obecná (plankton), rak říční
kreveta, krab, humr, poustevníček

4. STONOŽKOVCI

- žijí v půdě, pod kameny, pod kůrou stromů

A STONOŽKY (stonožka škvorová)

- sploštělé tělo, mnoho článků s končetinami (na každém článku 1 pár)
- masožravci – jed

B MNOHONOŽKY (mnohonožka)

- válcovité tělo, články nesou dva páry končetin
- jedí zbytky odumřelých těl rostlin a živočichů

5. ŠESTINOZÍ

A CHVOSTOSKOCI

- žijí v půdě, udrží se na vodě
- zpracovávají trus a jiné zbytky
- nemají křídla ani složené oči

- mají skákačí vidličku – chvost na konci zadečku → výborně skáčou

B HMYZ

- nejpočetnější třída živočichů

- většinou suchozemští, někteří ve vodě (také larvy suchozemských)

- tělo členěno na hlavu, hrud' a zadeček

Hlava: tykadla (čich, hmat), složené oči (zrak), ústní ústrojí

Hrud': 3 páry končetin, dva páry nebo jeden pár křídel

Zadeček: žihadlo nebo kladélko

- mají vnější kostru

- oddělené pohlaví, nepřímý vývoj →

PROMĚNA DOKONALÁ:

Vajíčko → **larva** (=nymfa) – menší, svléká se a dorůstá, bez křídel a pohlavních orgánů → **dospělý jedinec**

Např.: vážky, saranče, švábi, kobylky, ploštice, vši

PROMĚNA NEDOKONALÁ:

Vajíčko → **larva** – nepodobná dospělci → **kukla** → **dospělý jedinec** (neroste)

Např.: blanokřídílí (včela, mravenec), dvoukřídílí (moucha), motýli, brouci, blechy

Výtvarná výchova

Nakreslete jakoukoli **jarní květinu**, můžete podle předlohy, techniku nechávám na vás, hlavně ať vás práce aspoň trochu těší ☺